

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)

«___» _____ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: **«АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КОН'ЮКТУРИ РИНКУ
НА ПРИКЛАДІ РИНКУ ФІТНЕС-ПОСЛУГ»**

Виконавець:

студент ФЕУВ, VI курсу ФЕУП

Синіка Сергій Сергійович _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Кічук Надія В'ячеславівна _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРИТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КОН'ЮКТУРИ РИНКУ ФІТНЕС-ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	7
1.1 Економічна сутність ринкової кон'юктури	7
1.2. Основні положення методики дослідження та прогнозування кон'юктури ринку.....	16
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОН'ЮКТУРИ РИНКУ ФІТНЕС ПОСЛУГ УКРАЇНИ	39
2.1. Основні показники ринку фітнес-послуг України	39
2.2. Структура ринку фітнес – послуг у розрізі міст	52
2.4. Україна на глобальному ринку фітнес-індустрії	57
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ФІТНЕС – ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	64
3.1. Рекомендації щодо вдосконалення державної регуляторної політики у сфері фітнес – послуг	64
3.2. Прогноз кон'юктури ринку фітнес – послуг України.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ВСТУП

Актуальність теми. Вивчення кон'юнктури ринку охоплює широке коло різних питань виробничого, комерційного, технічного й економічного характеру, що дає змогу виявити основні напрямки господарського розвитку кожного суб'єкта ринкових відносин, стан речей і ситуацію, що склалася в певний період як результат взаємодії різноманітних чинників.

Отже, вивчення кон'юнктури ринку – це систематичний і об'єктивний збір, аналіз даних про певний сегмент ринку, конкурентів, тобто в цілому про підприємницький клімат, який формується з метою отримання досконалої релевантної інформації та розуміння відповідної ситуації.

Вивчення кон'юнктури ринку вимагає динаміки у дослідженнях та пов'язано зі змінами ситуації у країні. Вивчення кон'юнктури ринку надає наступні переваги: визначає відносини з покупцями (справжніми й майбутніми). Так, у деяких магазинах роздрібно́ї торгівлі покупців під час здійснення покупок просять повідомити їхній поштовий індекс. Ці відомості, що повідомляють точну адресу покупця, допомагають менеджерам магазинів планувати пряме поштове розсилання. Допомагає довідатися про можливості товарного ринку. Так, якщо планується відкрити магазин роздрібно́ї торгівлі в одному з районів, і раптом виявилось, що там дотепер немає подібного закладу, отже, ініціатору представилася гарна можливість. Шанси на успіх збільшуються, якщо в цьому місці висока щільність населення, що, до того ж, повністю відповідає характеристикам ринкового сегмента. Те ж саме стосується послуг, які ініціатор має намір надавати населенню конкретного району, і навіть електронної комерції в Інтернеті. Мінімізує ризик у комерційній діяльності. Часом, провівши вивчення кон'юнктури ринку, раптом виявляється, що не слід діяти відповідно до раніше наміченого плану. Так, у результаті може виявитися, що місцевий ринок перенасичений певними товарами та послугами. Тому проведення кон'юнктурних досліджень може спонукати виробників видозмінити товар або послугу, чи змінити свою

діяльність. Надає вихідні дані для порівняння й аналізу. Щоб мати можливість порівнювати свої показники, важливо знати, у якому стані перебувають суб'єкти господарювання в кожний проміжок часу. Безперервне вивчення кон'юнктури ринку дозволяє виконувати такі 8 зіставлення на основі вихідних даних, а також становити графік росту підприємств на різних часових відрізках. Допомагає виявляти майбутні проблеми. Вивчення особливостей кон'юнктурних досліджень різних видів ринків дозволяє виявити інноваційні перспективи розвитку ринків товарів та послуг України та Одеської області та зазначити перспективні напрямки управління ситуацією, що склалася в країні.

Таким чином, зробити глибокий і всебічний аналіз кон'юнктури ринку є важливим елементом системи управління. Тим більше, що на сучасному етапі кон'юнктуру розуміють як конкретну економічну ситуацію, яка склалася внаслідок взаємодії факторів і умов, що визначають структуру, динаміку та співвідношення попиту й пропозиції. Дослідження кон'юнктури ринку дозволяють фахівцям заздалегідь формувати конкурентні переваги, знижувати фінансовий ризик, стежити за зовнішнім середовищем, розробляти тактику й стратегію ринкової поведінки підприємств.

Основним результатом проведеного монографічного дослідження є вивчення особливостей ситуації на ринках фітнес - послуг України та її регіонів, та розробка рекомендацій щодо вдосконалення кон'юнктурної роботи.

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичне обґрунтування та розробка методичних рекомендацій щодо організації досліджень кон'юнктури, оцінювання потенціалу та основних проблем ринків фітнес - послуг України для прийняття ефективних управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності.

Для досягнення поставленої мети необхідно реалізувати конкретні **завдання**.

1. Розглянути економічну сутність ринкової кон'юктури.

2. Визначити основні положення методики дослідження та прогнозування кон'юктури ринку.

3. Провести аналіз сучасного стану функціонування світового ринку фітнес - послуг.

4. Проаналізувати основні показники ринку фітнес – послуг України.

5. Виділити структуру фітнес – послуг України у розрізі міст.

6. Дослідити місце України на глобальному ринку фітнес – індустрії.

7. Навести рекомендації щодо вдосконалення державної регуляторної політики у сфері фітнес – послуг.

8. Зробити прогноз кон'юктури ринку фітнес – послуг України на основі побудованої лінії тренду та багатофакторної кореляційно – регресійної моделі.

Об'єкт дослідження – кон'юктура ринків фітнес - послуг країни та її регіонів.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні аспекти кон'юктурних досліджень ринків фітнес - послуг в Україні на сучасному етапі розвитку економіки.

Проведені наукові дослідження базувалися на узагальненні розробок зарубіжних та вітчизняних вчених-економістів, щодо теоретичних та практичних аспектів дослідження і вивчення економічної кон'юктури, оцінювання потенціалу та основних проблем ринків фітнес – послуг.

Методи дослідження. Монографічний – для визначення суті понять «економічна кон'юктура», «кон'юктурні дослідження», «ризик»; системного підходу – для узагальнення факторів та показників, обґрунтування методичних підходів до аналізу, оцінки та прогнозування показників кон'юктури ринку; порівняння, групування (для опрацювання статистичних даних про потенціал окремих видів ринків, статистичного аналізу – для аналізу макропоказників та впливу кон'юктуро утворюючих факторів на формування економічної кон'юктури; графічний – для наявного зображення динаміки основних показників кон'юктури ринку; моделювання – для встановлення

прогнозних значень попиту та пропозиції на ринку конкретного виду товару чи послуги.

Інформаційну базу дослідження складають: нормативно-правові документи, нормативно-методичних матеріали, дані статистичних служб, інформації міністерств та відомств; публікації з питань досліджень економічної кон'юнктури.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в подальшому розвитку теоретичних положень і практичних засад оцінювання й прогнозування кон'юнктури ринків окремих видів товарів та послуг для оптимізації прийняття управлінських рішень за умов стихійності та випадкової дії ринкових чинників.

Уточнено поняття «кон'юнктура ринку». Відпрацьована класифікація кон'юнктурних показників та методів аналізу економічної кон'юнктури. Узагальнено порядок організації кон'юнктурних досліджень ринку послуг. Набули подальшого розвитку методичні положення щодо аналізу, оцінки й прогнозування основних показників кон'юнктури ринку послуг.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено статтю на тему: Синіка С.С. «Аналіз кон'юнктури ринку фітнес – послуг України», науковий студентський вісник ФЕУП.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких:

1. Розглянуто економічну суть поняття кон'юнктури, її особливості та методи дослідження. Економічний зміст кон'юнктури характеризується тією сукупністю обставин, яка обумовлює можливість піднесення чи спаду господарської активності в окремих виробництвах, або в економіці в цілому. Завдання кон'юнктурних спостережень полягає саме в тому, щоб визначити ці обставини, а також термін, на який припадає їх сприятливий, або несприятливий збіг. У сучасному розумінні кон'юнктура характеризується сукупністю обставин, виявлених завдяки ринку, від яких залежать процеси піднесення або спаду напруги економічного розвитку і які відображають їх.

2. Виявлені особливості вивчення кон'юнктури ринку послуг та визначені основні положення методики дослідження прогнозування кон'юнктури ринку. Залежно від виду економічної кон'юнктури і завдань кон'юнктурного дослідження застосовуються різноманітні методи кон'юнктурних спостережень. Причому їх використання залежить від визначеного завдання аналізу кон'юнктури конкретного виду ринку. Кожне з них може вирішуватися самостійно.

3. Проведений аналіз сучасного стану функціонування світового ринку фітнес – послуг. Характерним для фітнес-індустрії різних країн світу є розвиток та зміцнення позицій на світовій арені, найбільша стабільність упродовж 2014–2016 рр., укладання та реалізація в названий період найбільш вдалих угод. У 2016 році світова фітнес-індустрія мала прибутки близько 75,5 млрд доларів, зокрема, Європа – близько 32 мільярдів доларів. Спостерігається зростання фітнес-індустрії у країнах Латинської Америки. Загальний дохід галузі фітнесу у 2015 р. склав 81 мільярд доларів. Економічні проблеми гальмують розвиток фітнес-індустрії у деяких країнах Європи, Північної і

Південної Америки. Перспективи розвитку залишаються на ринках, що розвиваються у Азіатсько-Тихоокеанському регіоні, на Близькому Сході та у Латинській Америці.

Встановлено найбільших лідерів європейського ринку фітнес-послуг 2017р. До їх числа належать Великобританія і Німеччина. Ринки країн Східної Європи, таких як Росія, Туреччина і Польща, увійшли до десятки найбільших суб'єктів фітнес-індустрії. Український ринок фітнес-послуг є досить молодим, тому ступінь його насиченості (проникнення) дуже низький порівняно з іншими країнами.

4. Проаналізовано основні показники ринку фітнес-послуг України, розглянуто структуру ринку фітнес – послуг у розрізі міст, виявлено основних представників ринку.

5. Виділено структуру фітнес – послуг України у розрізі міст. Український ринок фітнес - послуг різноманітний у сегментарному і регіональному аспектах. Виявлено динаміку щодо кількості фітнес-клубів в Україні. У столиці та великих містах достатня кількість клубів преміум сегменту, у той час як у малих містах фітнес - індустрія практично не розвивається. Подальший резерв зростання українського ринку фітнес-послуг може базуватися на розвитку середнього цінового сегмента. Перспективи подальшого розвитку ринку фітнес-послуг України виглядають сприятливо.

6. Виявлено місце України на глобальному ринку фітнес-індустрії. Ринок фітнес-індустрії України збільшується. Тільки за останній рік кількість об'єктів фітнес-індустрії зросла майже на 200 одиниць. Крім того, проаналізовані показники України в європейському рейтингу. В результаті дослідження виявлено, що фітнесом у Європі сьогодні займається 62,2 млн громадян, у тому числі 1,2 млн українців. Розглянуто покриття фітнес-послугами, в Україні цей показник складає менше 3% і є одним із найнижчих в Європі. Причиною цьому є те, що фітнес в Україні зародився років на 20 пізніше, ніж в більшості європейських країн. Тим не менше, маючи досвід розвитку фітнесу, масового спорту та здорового способу життя

європейців, ми можемо скоротити шлях досягнення нашої мети – здорової нації, паралельно розвиваючи фітнес – індустрію загалом.

7. На основі досліджених тенденцій розвитку та існуючих проблем та перешкод було наведено перелік рекомендацій щодо подальшої державної політики стимулювання сектору фітнесу та спорту України. В межах цього було запропоновано комплекс заходів із законодавчого стимулювання, фінансово-інвестиційного забезпечення, вдосконалення нормативно-правової бази, покращення інтелектуально-кадрового забезпечення та підтримки інфраструктури розвитку фітнес-галузі.

8. Складений прогноз кон'юктури ринку фітнес – послуг України на основі побудованої лінії тренду та багатофакторної кореляційно – регресійної моделі. При розробленні прогнозу обсягу ринку фітнес - послуг України за допомогою лінії тренда зазначено, що в перспективі на розвиток ринку фітнес - послуг впливатимуть наявність великої кількості факторів та висока невизначеність політичної та економічної ситуації в країні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ринкова кон'юнктура: поняття та суть. *Електронна бібліотека В. І. Вернадського* : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 02.10.2019).
2. Орлов В. М. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні. *Вісник Київського національного економічного університету*. 2016. Вип. 12. С. 6–9.
3. Фітнес-клуби відвідує 1,02 млн українців. *Електронна бібліотека В. І. Вернадського* : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 04.11.2019).
4. Дутчак, М. В. Спорт для всіх в Україні: теорія та практика : навч. посіб. Вид. 3-тє, Київ, 2014. 402 с.
5. Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми. Спортивні споруди України на 2010–2015 роки. / М-во у справах сім'ї, молоді та спорту України. URL: <http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 18.10.2019).
6. Ринок фітнес клубів як перспективний бізнес в Україні. *Про капітал* : веб-сайт. URL: <http://pro-capital.ua/> (дата звернення: 10.10.2019).
7. Про затвердження Державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту : Наказ від 28.03.2013р, URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0559-13> (дата звернення: 04.11.2019).
8. Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року : Наказ від 09.02.2016р, URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/42/2016> (дата звернення: 09.11.2019).
9. Прогноз ринку фітнес-послуг в Україні на 2018 рік. *Власна справа* : веб-сайт. URL: <http://vlasnasprava.ua/prognozrinku-fitness-poslug-v-ukrayini-na-2018-rik/> (дата звернення: 14.11.2019).
10. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993р, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3808-12> (дата звернення: 11.10.2019).

11. Чеховська Л. Д. Сучасний стан і перспективи розвитку інфраструктури масового спорту України. *Науковий часопис НПУ ім. Драгоманова*. Сер. Економіка. 2017. Вип. 17. С. 526–534.
12. Чеховська Л. Д. Фітнес-індустрія України: стан і перспективи розвитку *Науковий часопис НПУ ім. Драгоманова*. Сер. Економіка. 2017. Вип. 17. С. 244–248.
13. Войтович Р. В. Глобалізація як універсальна форма історичної динаміки перехідних суспільств. *Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України*. 2012. Вип. 1. С. 21—32.
14. Гасюк І. Л. Пріоритетні напрями удосконалення системи державного управління фізичною культурою і спортом. *Економіка та держава*. 2013. № 11. С. 129—132.
15. Спортивна індустрія: щорічний бюлетень. *Державна служба статистики України*: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.10.2019)
16. Інформаційна довідка щодо співробітництва України з Європейським Союзом у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту. *Міністерство молоді та спорту* : веб-сайт. URL: http://dsmsu.gov.ua/media/2015/02/23/42/Ykrajina_YES_02.2016.pdf (дата звернення: 15.10.2019).
17. Масовий спорт-міжнародний досвід. *Міністерство молоді та спорту* : веб-сайт. URL: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/category/61> (дата звернення: 03.11.2019).
18. Дитячо-юнацький спорт. Міжнародний досвід. *Міністерство молоді та спорту* : веб-сайт. URL: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/category/67> (дата звернення: 17.10.2019).
19. Співпраця з центральними органами виконавчої влади. *Міністерство молоді та спорту* : веб-сайт. URL: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/category/60> (дата звернення: 02.10.2019).

20. Нестеряк Ю. В. Державна інформаційна політика та державне управління в умовах інформаційного суспільства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 23. С. 111—114.

21. Пірен М. І. Європейські цінності — якісно новий формат державотворення в процесі реформування українського суспільства на шляху до демократії. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Сер. Державне управління*. 2015. Вип. 4. С. 87—92.

22. Чухно І. А. Роль інновацій в забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 7. С. 124 —127.

23. Спортивний бізнес в Одеській області. *Головне управління статистики в Одеській області* : веб-сайт. URL: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 19.10.2019)

24. Фінес індустрія : щорічний бюлетень. *Головне управління статистики в Одеській області* : веб-сайт. URL: <http://www.od.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 14.11.2019)

25. Боровиков М. А. Ринок фітнес послуг в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. Економіка*. 2018. Вип. 9. С. 57—62.

26. Вин Ю. Л. Фізично-реабілітаційна діяльність у Китаї. *Спортивні науки* : веб-сайт. URL: <http://lib.sportedu.ru/Press/FVS/2010N2/p28-30htm> (дата звернення: 10.10.2019)

27. Григорьев В. И. Методологічні аспекти технологізації фітнес індустрії. *Вісник Одеського національної академії харчових технологій*. 2018. Вип. 9. С. 17–24.

28. Ефремова М. В. Аналіз українського ринку фітнес-послуг. *Економічний світ*. 2015. №2. С. 25–37.

29. Галдин А. О. інновації в фітнес послугах. *Вісник Донецького національного університету ім. Василя стуса*. 2018. Вип. 9. С. 10–14.

30. Франшизи в фітнес-бізнесі. *Прес-центр БиБосс* : веб-сайт. URL: <http://www.beboss.ru/franchise/articles/2503> (дата звернення: 29.11.2019)

31. Як створити контент для фітнес послуг. *Пресс-центр БиБосс* : веб-сайт. URL: <https://www2.deloitte.com/content> (дата звернення: 01.10.2019)
32. Филиппова С. О. Фітнес індустрія Причорноморського регіону. *Економіст*. 2016. №27. С. 3–25.
33. Чим живе фітнес індустрія? *Про фітнес* : веб-сайт. URL: <http://fitness-pro.ru/news-fitness> (дата звернення: 01.11.2019)
34. Кластерний підхід в бізнесі фітнес послуг. *Все про спорт* : веб-сайт. URL: <https://vc.ru/n/fitness> (дата звернення: 16.11.2019)
35. Електронне видання “EuropeActive: веб-сайт. URL: <https://europeactive.blackboxpublishers.com> (дата звернення: 16.11.2019).
36. Hollasch K. The European Health & Fitness Market Report 2016: веб-сайт. URL: http://www.europeactive.eu/sites/europeactive.eu/files/events/EHFF2016/KarstenHollasch_EHFF2016.pdf/ (дата звернення: 16.11.2019)
37. The Fitness Trend Moves East: Emerging Market demand in Europe / McKechnie d. S., Grant J., Golowala F. S., Ganesh P. // *European Sport Management Quarterly*. 2016. Vol. 6. Iss.3. P. 289–305.
38. The IHRSА Global Report 2018: вебсайт. URL: http://download.ihrsa.org/pubs/2018_IHRSА_Global_Report_Preview.pdf (дата звернення: 16.11.2019).
39. What we do: UK Sport – The UK’s High Performance Sports Agency: веб-сайт. URL: [http://www.uk sport.gov.uk/pages/ what-wedo](http://www.uk sport.gov.uk/pages/what-wedo) (дата звернення: 14.11.2019).
40. Бутенко А. И., Кучеренко В.Р., Карпов В. А. Кон'юктура ринку : навч. посіб. Одеса, 1998. 190 с.
41. Кирилов В. А. Питання тлумачення поняття кон'юктури ринку : навч. посіб. Київ, 1990. 120 с.
42. Карпов В. А. Кон'юктурні дослідження потенціалу ринку ринку : навч. посіб. Одеса, 1998. 260 с.
43. Кучеренко В. Р. Проблеми кон'юктурних досліджень ринків товарів і послуг : монографія. Одеса : Атлант, 2010. 161с.

44. Кучеренко В.Р. Управління проектами в підприємницьких структурах : навчальний посібник. Харків. 2010. 272 с.

45. Левшин Ф.М. Світовий ринок: кон'юнктура та маркетинг : монографія. Чернігів : ЧНУ, 2014. 260 с.

46. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку. *Спортивний світ*. 2017. № 10. 216 с.

47. Булатова С. Н. Світовий розвиток бізнесу фітнес послуг. *Культура та спорт*. 2014. № 139. 546 с.

48. Мічуда Ю. П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку: закономірності функціонування та розвитку. *Спортивний світ*. 2017. № 10. 216 с.

49. Півторак А. Д. Як відкрити успішний спортивний бізнес. *Спорт та життя*. 2017. № 10. 216 с.

50. Гасюк І.Л. Пріоритетні напрями удосконалення системи державного управління фізичною культурою і спортом. *Економіка та держава*. 2013. № 11. С. 129—132.

51. Інформаційно-аналітична платформа FitnessConnect. *Дослідження ринку фітнес – послуг України 2019*: веб-сайт. URL: <https://research.fitnessconnect.com.ua/> (дата звернення: 10.10.2019)

52. Закон України "Про фізичну культуру і спорту": веб-сайт. URL: [http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808\(12](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808(12)